

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 6 juli 1944 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret, m. m. jämte i ämnet väckt motion.

I en den 12 maj 1944 dagtecknad proposition, nr 269, vilken hänvisats till andra särskilda utskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1. avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret,
2. förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet eller under luftskyddsövning, samt
3. förordning angående ändrad lydelse av 31 § förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft motionen nr 338 i första kammaren av herrar *R. Wagnsson* och *A. Löfgren*. Vad i motionen yrkats återgives i det följande i samband med behandlingen av förslaget till avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret. Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i detta utlåtande, hänvisa till motionen.

Enligt Kungl. Maj:ts i propositionen nr 268 framlagda, av detta utskott i dess utlåtande nr 5 behandlade förslag till civilförsvarslag skola de uppgifter, som hittills handhafs av luftskyddet och utrymningstjänsten, överflyttas på den nya civilförsvarsorganisationen. Avlöningsförhållandena för viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet och för personal, som fullgör utrymningstjänst, äro för närvarande reglerade genom särskilda förordningar nämligen *dels* förordningen den 31 maj 1940 (nr 432) om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet, *dels ock* förordningen den 28 juni 1941 (nr 586) om grunderna för avlöning av personal, som fullgör utrymningstjänst.

Den förstnämnda förordningen avser annan personal vid det allmänna luftskyddet än sådan, som jämlikt 9 § luftskyddsförfogandelagen ställes till förfogande av kommun. Vid avlöningens bestämmande har den ortsgruppsindelning av kommunerna följts, som tillämpas för folkpensioneringen. Avlöningen utgår vid tjänstgöring under minst tre dagar i följd såsom daglön och eljest såsom timlön. Daglönen är i förordningen bestämd till högst 4 kronor i ortsgrupp I, 5 kronor i ortsgrupp II och 6 kronor i ortsgrupp

III med tillägg av 1 krona 25 öre för familjemedlem, som fyllt 16 år, och 80 öre för annan familjemedlem. Daglönen må för person, som innehar befälsställning eller särskild kompetens för viss luftskyddstjänst, höjas med högst 40 %. För den, som in natura erhåller erforderlig förplägnad, minskas daglönen med 2 kronor. Timlönen utgår med en tiondel av daglönen för icke familjeförsörjare, dock högst för en tjänstgöringstid av 12 timmar under samma dygn samt endast för tjänstgöring, som omfattat minst två timmar av ett dygn. För person under 18 år äger luftskyddschef bestämma lägre tim- och daglön. Har person till följd av luftskyddstjänstgöring, för vilken daglön utgår, gått miste om inkomst till belopp, som överstiger den honom tillkommande luftskyddslönen, utgår under två månader från luftskyddstjänstgöringens början ersättning för den av tjänstgöringen föranledda inkomstminskningen med det belopp, vartill luftskyddschef finner minskningen hava uppgått, dock med högst hälften av luftskyddslönen. Kungl. Maj:t äger förordna, att sådan ersättning må utgå under längre tid än två månader. Enligt förordningen kan därjämte under vissa förutsättningar utgå bostadsbidrag. — Förordningens bestämmelser äro icke omedelbart tillämpliga, utan det förutsättes, att länsstyrelsen fastställer avlöningsreglemente för länet, varvid, om så finnes påkallat, särskilda bestämmelser må utfärdas för olika delar av länet.

För personal, som fullgör utrymningstjänst på grund av uttagning enligt utrymningslagen eller i enlighet med frivillig överenskommelse, utgår avlöning efter i stort sett motsvarande regler enligt den förenämnda förordningen den 28 juni 1941 (nr 586). Avlöningsreglemente för denna personal fastställs dock av den centrala utrymningsmyndigheten.

Enligt förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet eller under luftskyddsövning, gäller vidare, att den som under tid, då riket icke befinner sig i krig, under dylik tjänstgöring eller övning skadas till följd av olycksfall eller ådrager sig yrkessjukdom, skall erhålla ersättning av allmänna medel enligt de i olycksfallsförsäkringslagen och yrkessjukdomsförsäkringslagen angivna grunderna. Ersättning utgår även för olycksfall vid färd till eller från platsen för tjänstgöringen eller övningen, där färden föranledes av och står i omedelbart samband med tjänstgöringen eller övningen.

Hemortsförsvarssakkunniga ha i sitt betänkande (SOU 1943: 27) med förslag till lag om folkskyddsväsendet (folkskyddslag), enligt vilket luftskyddet, utrymningsväsendet och hemvärnet sammanförts till en enhetlig organisation, folkskyddet, upptagit frågan om avlöningsförhållandena för personalen vid det allmänna folkskyddet. De sakkunniga ha därvid funnit de principer, som kommit till uttryck i förordningen om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet, böra äga tillämpning på den i allmänt folkskydd inskrivna personalen överhuvud, alltså både civilskydds- och hemvärnspersonal, dock med vissa modifikationer av

innehåll, som i propositionen angivits å s. 10 och 11, vartill utskottet får hänvisa.

Civilförvarsutredningen har i sitt betänkande (SOU 1944: 5) i stort sett helt anslutit sig till hemortsförvarssakkunnigas förslag i förevarande fråga (s. 227). Dock föreslås, att kommunalanställd personal, som ställes till civilförsvarets förfogande, skall helt avlönas enligt avtal med vederbörande kommun, som också skall helt svara för kostnaden härför (sålunda även i den mån arbetet överskrider normal arbetstid).

Föredragande statsrådet Rubbestad har i propositionen (s. 11—14) anfört i huvudsak följande:

»Hemortsförvarssakkunniga och civilförvarsutredningen ha föreslagit, att avlöningen till det allmänna civilförsvarets personal skall utgå efter i stort sett samma grunder, som nu gälla för det allmänna luftskyddets personal. Häremot har ingen erinran framställts i de avgivna yttrandena. Även jag ansluter mig till detta förslag. Jämkningsar synas emellertid böra företagas på enskilda punkter dels i anslutning till vad hemortsförvarssakkunniga föreslagit och dels i ytterligare ett par hänseenden.

Såsom hemortsförvarssakkunniga föreslagit synes det vara lämpligast, att avlöningsbestämmelserna upptagas i ett för hela riket gällande avlöningsreglemente.

I fråga om den kommunalanställda personalen har jag i samband med framläggandet av förslaget till civilförvarslag föreslagit, att dennas avlöning helt skall ankomma på vederbörande kommun. Vid sådant förhållande torde denna personal böra lämnas utanför den nu ifrågavarande avlöningsförfattningens tillämpningsområde, liksom hittills varit fallet.

På sätt jag i motiveringen till 7 § civilförvarslagen anfört torde de s. k. blockgrupperna böra hänföras till det allmänna civilförsvaret. Härvid har i första rummet frågan om materielanskaffningen varit avgörande. Vad beträffar tjänstgöringen inom blockgrupperna torde denna för personalen i allmänhet icke avsevärt skilja sig från tjänstgöringen inom hemskydden. Det synes därför icke föreligga någon anledning att i avlöningshänseende ställa denna personal i gynnsammare ställning än hemskyddspersonalen. Däremot torde ledarna för blockgrupperna komma att, i varje fall under mera skärpta förhållanden, tagas i anspråk i så stor utsträckning att de måhända måste ägna en betydande del av sin tid åt denna uppgift. Under sådana förhållanden synes det vara skäligt att de erhålla avlöning enligt samma grunder som övrig personal i det allmänna civilförsvaret. Jag är emellertid icke beredd att nu taga ställning till den närmare avvägningen av vilken personal inom blockgrupperna, som bör få rätt till avlöning, och föreslår därför att reglementet göres tillämpligt å blockgruppspersonalen allenast i den mån Konungen därom förordnar.

Vad därefter angår avlöningsbeloppen så äro dessa i huvudsak fastställda efter jämförelse med de förmåner (kontanta och in natura), som enligt de år 1939 gällande författningsbestämmelserna skulle utgå till värnpliktig per-

sonal och deras familjer under krigstjänstgöring. Dagavlöningen differentierades därvid efter de för folkpensioneringen gällande ortsgrupperna och fastställdes till 4, 5 och 6 kronor i ortsgrupperna I, II och III respektive, vartill skulle komma familjetillägg med lika belopp för alla ortsgrupper avpassat efter då föreslagna familjebidragsbestämmelser. Efter nämnda år ha emellertid dels levnadskostnaderna undergått en viss stegring och dels de värnpliktigas kontanta förmåner förbättrats. Hemortsförsvarsakkunniga ha tagit hänsyn härtill så till vida att de föreslagit, att de för luftskyddspersonalen utgående familjetilläggen skulle höjas till överensstämmelse med de belopp, som enligt nu gällande familjebidragsförordning i ortsgrupp II utgå till värnpliktigas familjer. Härtill vill jag ansluta mig. Emellertid synes även beträffande de för luftskyddspersonalen gällande grundbeloppen en höjning med hänsyn till nämnda omständigheter vara i och för sig berättigad, särskilt såvitt gäller de lägre ortsgrupperna. Under nu rådande beredskapsläge synes det dock icke vara oundgängligen nödvändigt att verkställa en allmän höjning av dessa grundbelopp, då det nu knappast torde finnas någon personal, som är för sin försörjning väsentligen hänvisad till sådan avlöning. Vidare synes det mig knappast påkallat att bibehålla den nuvarande dyrortsgraderingen av grundbeloppen. Detta innebär dock icke något ståndpunktstagande mot principen om dyrortsgradering av löner. I förevarande fall föreligga nämligen särskilda omständigheter, som tala för att en dylik anordning icke är behövlig. Genom rätten till ersättning för minskad inkomst och möjligheten för de tjänstgörande att i vissa fall erhålla bostadsbidrag finnes även utan dyrortsgradering möjlighet till viss differentiering efter den på orten rådande lönenivån. Redan enligt gällande grunder utgår såsom nämnts familjetilläggen med lika belopp på alla orter. Då lönerna i varje fall icke böra sänkas föreslår jag, att det för ortsgrupp III gällande grundbeloppet, sex kronor, tillämpas generellt. I ett mera skärpt läge, då stora anspråk ställas på civilförsvarspersonalen, synes emellertid, därest prisläget och förhållandena i övrigt så påkalla, en befogenhet böra finnas för Kungl. Maj:t att förordna om en ytterligare höjning av daglönen för att ställa civilförsvarspersonalens avlöningsförmåner någorlunda i paritet med de värnpliktigas. Med hänsyn härtill föreslår jag, att i reglementet intages ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om höjning av grundbeloppet med högst två kronor.

För personal i befälsställning eller med särskild kompetens bör, liksom hittills, daglönen kunna höjas med högst fyrtio procent enligt närmare föreskrifter av civilförsvarsstyrelsen. Anledning synes icke föreligga att, såsom hemortsförsvarsakkunniga föreslagit, föreskriva att höjningen ej må beräknas på familjetillägg, vilket skulle innebära en minskning av nu utgående förmåner.

Enligt gällande regler utgår ersättning för minskad inkomst med belopp, motsvarande högst halva daglönen. Denna ersättning är dock tidsbegränsad till två månader från tjänstgöringens början, där ej Konungen annorlunda förordnar. Genom dylikt förordnande har tiden nu utsträckts till fem måna-

der från tjänstgöringens början. Skälen för den ifrågavarande tidsbegränsningen voro delvis av statsfinansiell natur, då det ansågs svårt att överblicka konsekvenserna av bestämmelsen vid krigstillstånd. Därjämte ansågs den tjänstgörande efter viss tid böra vara i stånd att anpassa sina utgifter efter de nya förhållandena. Med hänsyn till att beredskapstillståndet numera blivit permanent trots tämligen normala förhållanden och till de relativt stora förmåner, som nu utgå till de värnpliktiga, synes knappast tillräcklig anledning föreligga att bibehålla den ifrågavarande tidsbegränsningen.

Hemortsförsvsarssakkunniga ha föreslagit, att avlöningen till viss personal i befälsställning, som har åligganden av den beskaffenheten, att tjänstgöringen icke kan sägas vara begränsad till vissa dagar utan fortgår ganska regelbundet vid sidan av vederbörandes ordinarie arbete, bör bestämmas i form av års- eller månadsarvode. Detta förslag anser jag mig böra biträda. Det torde emellertid icke vara möjligt att i förevarande författning närmare angiva vilka befattningshavare, som härvidlag skola komma i fråga, eller grunderna för arvodenas bestämmande. Detta avgörande torde därför böra, med stöd av ett i författningen givet bemyndigande, träffas i administrativ ordning av Konungen eller den myndighet, Konungen förordnar. I fråga om arvodenas belopp synes man böra taga hänsyn till den uppskattade arbetstid, som kan anses erforderlig för fullgörande av de ifrågavarande uppgifterna, samt den timlön som enligt författningen skulle ha tillkommit vederbörande. Om en befattningshavare, för vilken dylikt arvode fastställts, skulle nödgas begära tjänstledighet från sitt ordinarie arbete under viss tid för fullgörande av sina uppgifter inom civilförsvaret, torde lönen för dylik tid böra beräknas enligt de i författningen angivna grunderna, då i dylikt fall det anförda skälet för avvikelse icke föreligger.

I likhet med hemortsförsvsarssakkunniga anser jag, att ersättning i regel icke bör utgå för tjänstgöring, som avser egen utbildning eller övning, intill 60 timmar per kalenderår. Detta motsvarar den längsta tjänstgöringsskyldighet, som kan utkrävas under fredstid (bortsett från viss personal i befälsställning). Under civilförsvarsberedskap, då tjänstgöringsskyldigheten är obegränsad, böra i fråga om avlöning för utbildning och övning samma regler gälla som under fredstid. Om någon civilförsvarspliktig på grund av tjänstgöring av ifrågavarande slag skulle gå miste om arbetsinkomst synes ersättning härför skäligen böra utgå, dock högst med det belopp, vartill lönen för tjänstgöringen enligt reglementets regler skulle uppgå. En sammanhängande övning synes därvid böra räknas som en enhet.

I reglementet synes vidare böra införas en bestämmelse om rätt för civilförsvarschefen att bevilja permission med bibehållna löneförmåner under högst en dag för varje månads fullgjord tjänstgöring.

I fråga om bestämmelserna rörande ersättning för olycksfall och yrkes sjukdom synas i huvudsak inga andra ändringar böra vidtagas än de, som föranledas av de ändrade benämningarna. Genom att bestämmelserna göras tillämpliga på all personal i civilförsvaret komma de emellertid att utsträckas till vissa kategorier, t. ex. utrymningspersonalen, för vilka de förut icke gällt.

I detta sammanhang synes även den jämkningen böra vidtagas, att med praktisk övning jämställes teoretisk utbildning, då det ofta kan vara svårt att draga gränsen häremellan. Enligt förslaget till civilförvarslag inbegripas för övrigt både övning och utbildning i begreppet civilförvarstjänstgöring.

I 31 § förordningen om erkända sjukkassor förekommer en hänvisning till bestämmelserna om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet, vilken hänvisning i detta sammanhang bör ändras att avse tjänstgöring i civilförsvaret.

I enlighet med de riktlinjer, för vilka jag nu redogjort, ha inom socialdepartementet upprättats förslag till erforderlig författningstext.»

Utskottet. Förslaget till avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret har utarbetats i nära anslutning till de principer, som kommit till uttryck i de båda nu gällande förordningarna om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet respektive personal, som fullgör utrymningstjänst, dock med avvikelse i ett väsentligt hänseende. För närvarande gäller nämligen, att för personal, som under en tid av minst tre dagar i följd fullgör luftskyddstjänstgöring respektive utrymningstjänst, skall utgå en efter de för folkpensioneringen gällande ortsgrupperna differentierad dagavlöning, bestämd i ortsgrupp I till fyra kronor, i ortsgrupp II till fem kronor och i ortsgrupp III till sex kronor. Därtill kommer familjetillägg med för samtliga ortsgrupper enhetliga belopp, nämligen en krona 25 öre för familjemedlem, som fyllt 16 år, och 80 öre för annan familjemedlem. Hemortsförvarssakkunniga, vartill civilförvarsutredningen anslutit sig, ha med hänsyn till den under de senaste åren inträffade stegringen i levnadsomkostnaderna och den jämsides därmed fortlöpande förbättringen av de värnpliktigas kontantförmåner ansett familjetilläggen böra höjas till en krona 65 öre för familjemedlem, som fyllt 16 år, och en krona 20 öre för annan familjemedlem, motsvarande de belopp som enligt 1942 års nu gällande krigsfamiljebidragsförordning utgå i ortsgruppen II för annan familjemedlem än hustru. Enligt Kungl. Maj:ts förslag i denna del föreslås, att den nuvarande dyrortsgraderingen av grundbeloppen slopas och att det för ortsgruppen III nu gällande grundbeloppet av sex kronor tillämpas generellt. Vidare föreslås, att Kungl. Maj:t skall erhålla bemyndigande att förordna om höjning av daglönen med högst två kronor, därest så med hänsyn till rådande prisläge och övriga förhållanden skulle finnas påkallat.

I motionen I: 338 har hemställts, att i förevarande avseende den ändringen måtte vidtagas, att dyrortsgraderingen av grundbeloppen bibehålles. Till stöd härför har anförts, bland annat, att frågan om dyrortsgrupperingen vore föremål för utredning, vid vilket förhållande det finge anses opåkallat att nu göra ett avsteg från den princip om dyrortsgradering, som hittills tillämpats utan att därför enligt motionärernas mening några bärande skäl kunnat förebringas.

Med hänsyn till att frågan om dyrortsgrupperingens fortsatta bestånd och allmänna utformning är föremål för utredning genom särskilda enligt Kungl.

Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1943 tillkallade sakkunniga anser utskottet, att utredningens resultat bör avvaktas, innan någon förändring i dyrortsgrupperingen i förevarande hänseende vidtages. Utskottet kan därför icke biträda Kungl. Maj:ts förslag att dyrortsgraderingen i detta fall skall slopas utan förordar i stället, att de grundbelopp, varom här är fråga, skola tills vidare utgå efter hittills tillämpat dyrortssystem.

Från denna utgångspunkt har utskottet övervägt, i vad mån en höjning av de nu utgående grundbeloppen kan vara skälig. Den för luftskydds- och utrymningstjänstpersonal gällande daglönen bestämdes på grundval av levnadskostnaderna år 1939 och efter jämförelse med de värnpliktigas då utgående förmåner. Såsom i propositionen framhållits, ha emellertid sedan sistnämnda år levnadskostnaderna stegrats och de värnpliktigas kontantförmåner väsentligen förbättrats. I följd härav och under särskilt beaktande av de till de värnpliktiga nu utgående kontantförmånerna har utskottet ansett sig böra dels tillstyrka den av Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av familjetilläggen dels ock föreslå, att en höjning av grundbeloppen i samtliga tre ortsgrupper vidtages med två kronor, varigenom grundbeloppen skulle komma att uppgå till, i ortsgrupp I sex kronor, i ortsgrupp II sju kronor och i ortsgrupp III åtta kronor. Vid bifall till detta utskottets förslag anser utskottet sig ej kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i fråga om bemyndigande för Kungl. Maj:t att under särskilda förhållanden förordna om en höjning av grundbeloppen med högst två kronor.

I enlighet med det nu anförda har utskottet verkställt en omarbetning av 2 § i reglementsförslaget. Skäl har därvid ansetts föreligga för ett upptagande i paragraftexten av den i nu gällande löneförfattning för personal i utrymningstjänst ingående särregeln om bestämmande av ortsgrupp i fall, där den kommun, inom vilken tjänstgöringen sker, är hänförd till annan ortsgrupp än den, där den tjänstgörande har sitt hemvist.

I 3 § reglementsförslaget har viss jämkning företagits i syfte att mera otvetydigt klargöra denna paragrafs förhållande till 2 §.

4 § reglementsförslaget innefattar bestämmelser om rätt till erhållande av bostadsbidrag. Enligt utskottets mening bör bostadsbidrag ej ensidigt bindas vid hyresvärdet för den bostad, som den tjänstgörande innehade vid tjänstgöringens början. I syfte att möjliggöra utgående av bostadsbidrag även för den dyrare bostad, som den tjänstgörande under tjänstgöringens gång förskaffat sig, har paragrafen av utskottet jämkats. Utskottet förutsätter, att vid tillämpningen av denna paragraf i likhet med vad som gäller om bostadsbidrag enligt krigsfamiljebidragsförordningen den regeln upprätthålles, att giltiga skäl skola hava förelegat för ombytet av bostad. Sådana skäl synas föreligga exempelvis vid en ökning av familjen, som föranlett ökat bostadsbehov, eller om en tidigare innehavd bostad blivit såsom sådan av sanitära skäl utdömd.

De i 7 och 11 §§ reglementsförslaget av utskottet företagna ändringarna äro av rent redaktionell karaktär.

Mot innehållet i 8 § reglementsförslaget har utskottet icke funnit anled-

ning till erinran. Vad angår den i paragrafens första stycke intagna bestämmelsen, att civilförsvarschefen äger att beträffande person under aderton år bestämma lägre lönebelopp och lägre avdrag för erhållna naturaförmåner har utskottet emellertid uppmärksammat, att luftskyddsinspektionen i dess särskilda anvisningar rörande tillämpning av förordningen om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet funnit anledning meddela tillämpningsföreskrifter av innehåll, att löneminskningen i fråga skäligen bör beräknas till 50 % av vad eljest skolat utgå samt att avdraget för åtnjutna naturaförmåner bör beräknas i motsvarande proportion. Utskottet finner sig i anledning härav böra uttala önskvärdheten av att i de anvisningar, som må komma att utfärdas i anledning av ifrågavarande avlöningsreglemente, utrymme ges för en mera differentierad skälighetsavvägning av ifrågakommande avdragsbelopp än vad nu är fallet.

I övrigt har det förevarande reglementsförslaget ej föranlett annan erinran från utskottets sida än att dagen för reglementets ikraftträdande i analogi med vad utskottet föreslagit i fråga om civilförvarslagen bör bestämmas av Konungen.

De båda övriga författningsförslagen tillstyrkas av utskottet med den ändringen, att dagen för respektive författnings ikraftträdande bör bestämmas av Konungen. Beträffande det ena av dessa förslag, nämligen förslaget till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 juni 1941 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet eller under luftskyddsövning, finner sig utskottet emellertid böra uttala den förväntan, att socialvårdskommittén vid den åtdensamma anförtrodda nu pågående översynen av allmänna olycksfallsersättningslagen och militärsättningsförordningen kommer att ägna uppmärksamhet åt det eventuellt föreliggande behovet av revision av jämväl den här ifrågavarande förordningen av den 28 juni 1941.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med förklarande, att de i förevarande proposition framlagda författningsförslagen icke kunnat i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

1) Avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Detta reglemente äger tillämpning å sådan civilförsvarspliktig personal, som tjänstgör i det allmänna civilförsvaret.

Reglementet gäller dock icke i den mån personalen på grund av stadgandet i 20 § civilförvarslagen skall anses fullgöra tjänstgöringen i kommunal

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

anställning eller avlönas jämlikt 65 § samma lag. I fråga om sådan personal i det allmänna civilförsvaret, vars verksamhet är begränsad till ett mindre antal hemskydd (block), skall reglementet gälla allenast i den mån Konungen därom förordnar.

2 §.

Personal, som under minst tre dagar i följd fullgör tjänstgöring i civilförsvaret, omfattande i genomsnitt minst åtta timmar varje söckendag, äger uppbära *daglön*. För tjänstgöring, som är särskilt ansträngande eller är förlagd mera än tio kilometer från bostaden, må *daglön* utgå även om det genomsnittliga antalet arbetstimmar för dag ej uppgår till åtta.

Daglönen utgör sex kronor med tillägg av en krona 65 öre för familjemedlem, som fyllt 16 år, och en krona 20 öre för annan familjemedlem. *Därest så med hänsyn till rådande prisläge och övriga förhållanden skulle finnas påkallat, äger Konungen förordna, att daglönen må höjas med högst två kronor.*

Daglönen utgår med hänsyn till den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen i ortsgrupper och utgör i ortsgrupp I sex kronor, i ortsgrupp II sju kronor och i ortsgrupp III åtta kronor med tillägg av en krona 65 öre för familjemedlem, som fyllt 16 år, och en krona 20 öre för annan familjemedlem. *Är den kommun, inom vilken tjänstgöringen sker, hänförd till annan ortsgrupp än den kommun, där den tjänstgörande har sitt hemvist, skall den högre av dessa ortsgrupper tillämpas.*

Daglönen må för person, som innehar befälsställning eller särskild kompetens för viss civilförsvartjänst, höjas med högst fyrtio procent.

Har tjänstgöringen viss avlöningsperiod varit förlagd å sådan tid och varit av den beskaffenhet, att den tjänstgörande under minst halva antalet tjänstgöringsdagar skäligen bör hava kunnat fullgöra sitt ordinarie arbete, skall den enligt denna paragraf bestämda *daglönen* för nämnda tjänstgöringsdagar utgå med allenast halva beloppet.

Såsom familjemedlemmar i förhållande till den, som fullgör civilförsvartjänstgöring, räknas:

a) make, barn, adoptivbarn samt frånskild make, envar under förutsättning att den tjänstgörande är underhållsskyldig gentemot vederbörande och vid tjänstgöringens början i väsentlig mån bidrog till dennes underhåll eller det eljest kan antagas, att han skulle hava i väsentlig mån bidragit till underhållet, om tjänstgöringen ej mellankommit;

b) föräldrar, adoptant, makes barn och makes adoptivbarn, envar under de förutsättningar, som angivas under a), och under förutsättning tillika, att den tjänstgörande vid tjänstgöringens början sammanbodde med vederbörande; samt

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

c) husföreståndarinna under förutsättning att den tjänstgörande sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under sexton år samt, där-
est han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oförmögen till arbete.

3 §.

Har person till följd av civilför-
svartjänstgöring under en avlönings-
period gått miste om inkomst till be-
lopp, som överstiger den honom jäm-
likt 2 § tillkommande lönen, utgår ers-
ättning för den av tjänstgöringen
föranledda inkomstminskningen med
det belopp, vartill civilförsvarschefen
finner minskningen hava uppgått,
dock med högst hälften av den en-
ligt 2 § utgående lönen.

4 §.

Lider den, som tagits i anspråk för
civilförsvartjänstgöring under längre
tid, på grund härav sådan minskning
i sina inkomster, att han icke förmår
bestrida utgifterna för sin bostad, må
länsstyrelsen på därom gjord ansökan
tillerkänna honom skäligen bostadsbi-
drag. Bidraget må icke överstiga hy-
resvärdet för den bostad, som den
tjänstgörande innehade vid tjänstgö-
ringens början, däri inbegripet kost-
nad för bostadens uppvärmning.

3 §.

Har person till följd av *sådan* civil-
försvartjänstgöring, som i 2 § sägs,
under en avlöningsperiod gått miste
om inkomst till belopp, som översti-
ger den honom jämlikt *samma para-*
graf tillkommande lönen, utgår ersätt-
ning för den av tjänstgöringen föran-
ledda inkomstminskningen med det
belopp, vartill civilförsvarschefen fin-
ner minskningen hava uppgått, dock
med högst hälften av den enligt *nämnd-*
da paragraf utgående lönen.

4 §.

Lider den, som tagits i anspråk för
civilförsvartjänstgöring under längre
tid, på grund härav sådan minskning
i sina inkomster, att han icke förmår
bestrida utgifterna för sin bostad, må
länsstyrelsen på därom gjord ansökan
tillerkänna honom skäligen bostadsbi-
drag. Bidraget må icke överstiga hy-
resvärdet för *bostaden*, däri inbegri-
pet kostnad för bostadens uppvärm-
ning.

5 §.

Vid tjänstgöring, som omfattar kortare tid än tre dagar i följd eller eljest
icke är att hänföra under 2 §, utgår med nedan stadgade undantag *timlön*
med en tiondel av daglönen i motsvarande befattning för icke familjeför-
sörjare, dock högst för en tjänstgöringstid av tolv timmar under samma
dygn.

Timlön utgår allenast för tjänstgöring, som omfattar minst två timmar av
ett dygn.

För tjänstgöring, som avser egen utbildning eller övning, utgår timlön
allenast i den mån sådan tjänstgöring under ett kalenderår uppgår till mera
än sextio timmar eller vederbörande på grund av sådan tjänstgöring går
miste om arbetsinkomst till motsvarande belopp.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

6 §.

Vid tjänstgöring enligt 2 § uppbäres full daglön för begynnelse- och slutdagarna, därest tjänstgöringen å dessa dagar uppgått till minst hälften av den eljest brukliga tjänstgöringstiden för dag, och eljest halv daglön.

Vid tjänstgöring, för vilken timlön utgår, räknas dygnet från klockan sex.

I tjänstgöringstiden inräknas den tid, som skäligen åtgår för färd till eller från tjänstgöringsplatsen. Vid brutet timantal räknas allenast tid, som omfattat minst en halv timme. Sistnämnda tid räknas såsom hel timme.

7 §.

Personal, som avses i denna förordning, är berättigad till fria resor och, då vederbörande på grund av tjänstgöringens beskaffenhet icke kan begagna egen bostad, fri inkvartering.

För dagavlönad person, som in natura erhåller full förplägnad, minskas daglönen med två kronor.

7 §.

Personal, som avses i detta reglemente, är berättigad till fria resor och, då vederbörande på grund av tjänstgöringens beskaffenhet icke kan begagna egen bostad, fri inkvartering.

8 §.

För person under aderton år äger civilförsvarschefen bestämma lägre lönebelopp än de i 2 och 5 §§ angivna samt lägre avdrag än i 7 § stadgas för förplägnad in natura.

För sådan personal i befälsställning, vars tjänstgöring icke kan hänföras till vissa dagar eller timmar, äger Konungen eller den myndighet Konungen förordnar fastställa arvoden, beräknade för år eller månad.

9 §.

Lön, ersättning för mistad inkomst och bostadsbidrag utbetalas i efterskott för avlöningsperioder, vilka, där ej civilförsvarsstyrelsen annorlunda förordnar, skola omfatta den 1—15 och den 16—den sista i varje månad.

10 §.

Den som tagits i anspråk för civilförvarstjänstgöring tills vidare äger vid tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten, så ock för i tjänsten ådragen yrkessjukdom eller svårare smittsam sjukdom under en tid av två månader åtnjuta full lön ävensom i förekommande fall ersättning för mistad inkomst och bostadsbidrag. Under tjänstledighet för annan sjukdom må under samma tid utgå belopp, motsvarande tre fjärdedelar av nyssnämnda förmåner.

Personal, som avses i första stycket, må av civilförsvarschefen beviljas permission med bibehållna avlöningsförmåner under högst en dag för varje månads fullgjord tjänstgöring.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

11 §.

Över civilförsvarschefens beslut i ärende, som avses i detta reglemente, må besvär anföras hos länsstyrelsen inom tjugu dagar från det klaganden erhöi del av beslutet.

Beslut, som enligt denna förordning meddelats av länsstyrelse, må överklagas hos kammarrätten sist å trettionde dagen från det klaganden erhöi del av beslutet.

Beslut, som enligt detta reglemente meddelats av länsstyrelse, må överklagas hos kammarrätten sist å trettionde dagen från det klaganden erhöi del av beslutet.

Över kammarrättens beslut må klagan icke föras.

12 §.

De anvisningar, som finnas erforderliga för tillämpning av detta reglemente, meddelas av civilförsvarsstyrelsen.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1944.

Detta reglemente träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Genom detta reglemente upphävas

1) förordningen den 31 maj 1940 (nr 432) om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet;

2) förordningen den 28 juni 1941 (nr 586) om grunderna för avlöning av personal, som fullgör utrymningstjänst.

2) Förordning

angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet eller under luftskyddsövning.

Häri genom förordnas, att förordningen den 28 juni 1941 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring vid luftskyddet eller under luftskyddsövning skall så ändras, att förordningens rubrik samt 1, 2 och 4 §§ erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Förordning om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret.

1 §.

Där någon å tid, då riket icke befinner sig i krig, under fullgörande av tjänstgöring i civilförsvaret, däri inbegripet utbildning eller övning för dylik tjänstgöring, skadas till följd av olycksfall eller ådrager sig yrkessjukdom, som avses i lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar, skall ersättning av allmänna medel utgivas i den ordning nedan stadgas.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Med olycksfall, som i första stycket sägs, likställas olycksfall vid färd till eller från platsen för tjänstgöringen, där färden föranledes av och står i omedelbart samband med tjänstgöringen.

Ersättning enligt — — — omförmälda ärenden.

2 §.

Den skadade eller sjuke är skyldig att underkasta sig vård eller föreskrift av läkare, som vederbörande civilförsvarsbefäl eller riksförsäkringsanstalten må tillkalla.

4 §.

Där olycksfall eller sjukdom medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning enligt denna förordning, skall vederbörande civilförsvarschef, sedan han från den skadade eller sjuke eller eljest erhållit underrättelse om olycksfallet eller sjukdomen, därom ofördröjligen avgiva skriftlig anmälan till riksförsäkringsanstalten. Närmare bestämmelser rörande sådan anmälan meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft *den 1 juli 1944* men skall icke äga tillämpning beträffande olycksfall, som inträffat eller sjukdom som yppats före nämnda dag.

Denna förordning träder i kraft *den dag Konungen bestämmer* men skall icke äga tillämpning beträffande olycksfall, som inträffat eller sjukdom som yppats före nämnda dag.

3) Förordning

angående ändrad lydelse av 31 § förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor.

Härigenom förordnas, att 31 § förordningen den 26 juni 1931 om erkända sjukkassor¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

31 §.

I erkänd — — — om invalidunderstöd.

Vid sjukdom, därför den sjuke är berättigad att erhålla ersättning jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar eller enligt gällande bestämmelser om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring (hemvärnstjänstgöring), tjänstgöring i civilförsvaret eller fullgörande av tjänsteplikt, må

¹ Senaste lydelse se SFS 1943: 184.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

sjukpenning från erkänd sjukkasse utgivas med högst det belopp för dag räknat, varmed den sjukpenning han tillförsäkrat sig från kassan överstiger den ersättning för dag räknat, vartill han sålunda är berättigad.

Denna förordning träder i kraft den
1 juli 1944.

Denna förordning träder i kraft den
dag Konungen bestämmer.

B. att motionen I: 338 måtte anses besvarad genom utskottets hemställan under A.

Stockholm den 6 juli 1944.

På andra särskilda utskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Sam Larsson, Eklund, Linnér, Gustaf Karlsson, Forsslund, Lindström, Herlitz, Gustav Emil Andersson, Söderdahl och Lodenius;

från andra kammaren: herrar Olovson i Västerås, Staxäng, Märtensson, Pettersson i Dahl, Andersson i Tungelsta, Lindberg, Håstad, Hall och fröken Öberg samt herrar Mattsson, Andersson i Mölndal och Skagerlund.

Reservation

av herrar Gustav Emil Andersson, Lodenius, Staxäng, Pettersson i Dahl, Mattsson och Skagerlund, vilka beträffande förslaget till avlöningsreglemente för personal i det allmänna civilförsvaret ansett, att utskottet bortdels på i förevarande proposition anförda skäl tillstyrka 2 § andra stycket i den av Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen,
dels ock föreslå, att motionen I: 338 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.